

Datum
2015-12-09

Kommunfullmäktige

Nytt förordnande av Kalmar Öland Airport som SGEI-flygplats (Services of General Economic Interest)

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige förordnar Kalmar Öland Airport AB uppgiften att utgöra en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse (SGEI) med skäl och enligt villkor som följer de krav som uppställs av EU kommissionen.

Förordnandet gäller till och med den 31 december 2025.

Bakgrund

Under 2014 förordnande Kommunfullmäktige Kalmar Öland Airport AB uppgiften att utgöra en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse (SGEI) med skäl och enligt villkor som följer de krav som uppställs av EU kommissionen i sitt beslut av den 20 december 2011. Förutsättningarna var då att Kalmar Öland Airports passagerarantal inte översteg 200 000 passagerare på årsbasis. Nu har passagerarantalet uppgått till över 200 000 passagerare 2013 och 2014. Effekten av volymökningen är att Kalmar Öland Airport AB behöver anmäla detta till EU kommissionen för notifiering av SGEI förordnande.

Med ett nytt förordnande från Kalmar kommun att utse Kalmar Öland Airport till SGEI-flygplats (Service of General Economic Interest) innebär fortsättningsvis att finansiering får ske via driftbidrag och kapitalkostnadsstöd. Enligt beslutet, artikel 2.2 bör beslut om tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (SGEI) ha en varaktighet av högst 10 år för att beslutet skall vara tillämpligt. Detta beslut om att förordna Kalmar Öland Airport AB att utgöra en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse (SGEI), gäller till och med den 31 december 2025.

Ola Johansson
Verkställande direktör

Bilaga

Underlag -Förordnande av tjänst allmänt ekonomiskt intresse ,Kalmar Öland Airport

Förordnande av tjänst av allmänt ekonomiskt intresse, Kalmar Öland Airport

Bakgrund

Kalmar Öland Airport är belägen ca 5 km väster om Kalmar. Flygplatsen ägs och drivs av Kalmar Öland Airport AB, ett helägt dotterbolag till Kalmar Kommunbolag AB, som i sin tur ägs av Kalmar kommun. Under 2014 reste ca 214 000 passagerare via Kalmar Öland Airport, varav inrikestrafiken till Stockholm stod för ca 180 000 passagerare. Från Kalmar Öland Airport finns även reguljärflyg till Berlin samt charter till semesterdestinationer i EU, Turkiet och Mexiko. Passagerarantalet har ökat de senaste åren från ca 177 000 år 2011. Kalmar Öland Airport betjänar främst följande kommuner (upptagningsområde): Kalmar, Oskarshamn, Mönsterås, Nybro, Emmaboda, Torsås, Borgholm och Mörbylånga.

Det finns inga andra flygplatser inom Kalmar Öland Airports upptagningsområde enligt definitionen i Kommissionens riktlinjer för statligt stöd till flygplatser och flygbolag.¹ Avstånd och restid till närmaste flygplatser är följande med bil, vilket är det snabbaste tillgängliga färdmedlet.

Avstånd och restider med bil från Kalmar Öland Airport		
Flygplats	Avstånd (ca)	Restid (ca)
Ronneby Airport	Drygt 108 km	1 h 24 min
Växjö Airport	115 km	1 h 25 min

På grund av de långa avstånden mellan regionen och Stockholm samt övriga delar av Unionen fyller flygtrafiken ett viktigt syfte för regional anslutningsbarhet för regionens invånare och för regionens sociala och ekonomiska utveckling. Enligt en rapport framtagen av konsultföretaget WSP september 2011 bedöms en nedläggning av Kalmar Öland Airport på lång sikt (RUT-modellens 25-60 år) leda till ett inkomstbortfall om 16,5 miljarder kronor och ett skattebortfall om ca 5 miljarder kr i Kalmar Öland Airports upptagningsområde. Sysselsättningen beräknas på lång sikt (år 25 år) minska med ca 4 500 personer. Även om det i dagsläget finns tågförbindelser från Kalmar till Stockholm, tar sådana tågförbindelser avsevärt längre tid än flyget och det är inte heller fråga om några höghastighetståg. Att åka tåg till Stockholm från Kalmar tar cirka fem timmar och inkluderar ett byte. Bytet sker vanligtvis i Alvesta, som man når genom att åka västerut i ca 1,5 timmar. Detta kan jämföras med flyget till Stockholm som tar cirka en timme.

Kalmar Öland Airport är även en knutpunkt för Öland, en ö med ca 25 000 invånare.² Det går inga tåg till Öland och Kalmar Öland Airport är därför central för att invånarna ska kunna resa till övriga delar av Sverige och Unionen.

¹ 2014/C 99/03.

² http://www.scb.se/sv/_Hitta-statistik/Statistik-efter-amne/Befolkning/Befolkningens-sammansattning/Befolkningsstatistik/25788/25795/Helarsstatistik--Forsamling-landskap-och-stad/389798/
hämtad den 19 november 2015.

Sammanfattningsvis kan hela regionens behov av anslutbarhet till övriga Unionen inte uppfyllas utan Kalmar Öland Airport.

Kalmar kommunfullmäktige beslutade den 28 april 2014 att Kalmar Öland Airport AB skulle tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (SGEI). Behov finns av att förtydliga omfattningen av de tjänster som omfattas av förordnandet, kraven på redovisning av Kalmar Öland Airport ABs resultat för dessa tjänster samt villkoren för Kalmar Öland Airport ABs rätt till ersättning för tjänsterna. För en fullständig bakgrund till ärendet hänvisas till kommunfullmäktiges beslutsprotokoll av den 28 april 2014.

Genom beslut denna dag, den [DATUM], ersätts därför det tidigare förordnandet samt villkoren för Kalmar Öland Airport ABs rätt till ersättning för att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

På grund av att Kalmar Öland Airport har ett relativt litet passagerarunderlag (strax över 200 000 passagerare) saknar den möjlighet att täcka en stor del av sina kapital- och driftskostnader. Ersättning för tjänsterna av allmänt ekonomiskt intresse, inklusive kostnader för de investeringar som är nödvändiga för att tillhandahålla dessa tjänster kan därför, enligt de principer som anges nedan, komma att betalas från kommunen till Kalmar Öland Airport AB.

Detta förordnande medför inte att Kalmar Öland Airport AB beviljas några exklusiva eller särskilda rättigheter.

Det beslutas därför genom detta beslut:

- att** Kalmar Öland Airport AB ska säkerställa att kommersiell flygtrafik till och från Kalmar Öland Airport kan bedrivas under förordnandets löptid. Kalmar Öland Airport ABs skyldigheter inkluderar därför förvaltning av flygplatsinfrastrukturen så att den uppfyller vid var tid gällande krav för bedrivande av kommersiell flygtrafik avseende säkerhet, tillgänglighet och beredskap,
- att** Kalmar Öland Airport AB ska tillhandahålla tjänster i den utsträckning de är nödvändiga för att kommersiell trafik ska bedrivas vid flygplatsen, såsom bagagehantering, incheckning av passagerare, tankning och de-icing av flygplan. Till följd av detta ska Kalmar Öland Airport AB föra en separat bokföring och särredovisa de verksamheter som omfattas av förordnandet från dess andra ekonomiska och icke-ekonomiska verksamheter,
- att** Kalmar Öland Airport AB ska bedriva sin verksamhet så att flygplatsen kan ta emot alla flygbolag som vill starta och landa till rådande kommersiella villkor och under publicerade öppettider. Detta innebär att Kalmar Öland Airport ABs förbindelser med flygbolagen ska vara icke-diskriminerande,
- att** alla ekonomiska förbindelser mellan Kalmar Öland Airport AB och flygbolag ska vara förenliga med marknadsekonomitestet i 2014 års luftfartsriktlinjer,³

³ Riktlinjer för statligt stöd till flygplatser och flygbolag, 2014/C 99/03, avsnitt 3.5.

att Kalmar Öland Airport AB, som underlag för beräkning av ersättning inför varje årsbokslut, ska redovisa följande avseende det gångna räkenskapsåret:

1. Kalmar Öland Airport ABs nettokostnad för de tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som omfattas av detta förordnande.
2. Vilka övriga verksamheter (utöver tjänster av allmänt ekonomiskt intresse) som bedrivits av Kalmar Öland Airport AB under året och den nettokostnad eller nettovinst dessa verksamheter sammantaget medfört.
3. Nyckeltal för verksamhetens effektivitet relativt jämförbara flygplatser i Sverige (för närvarande Norrköping Airport AB, Smaland Airport AB, Örnsköldsvik Airport AB, Jönköping Airport AB, Skellefteå City Airport AB, Midlanda Flygplats AB och Karlstad Airport AB) som minst omfattar flygplatsernas årliga antal anställda i medeltal, totala driftskostnader, antal resenärer och flygplansrörelser. Om Kalmar Öland Airport AB redovisar sämre utveckling under året än jämförelseflygplatserna ska en godtagbar förklaring lämnas av orsaken samt de åtgärder som kommer vidtas för att öka effektiviteten.

Redovisningen enligt punkterna 1-2 ovan ska ske med en metod som bygger på kostnadsfördelning i enlighet med punkterna 28-31 i Rambestämmelserna,⁴

att ersättning för utförandet av tjänsterna av allmänt ekonomiskt intresse från stödgivaren fastställs årligen i efterskott efter ovan redovisning,

att ersättningen till Kalmar Öland Airport AB inte ska överstiga den nettokostnad för tjänsterna av allmänt ekonomiskt intresse som bolaget redovisat enligt kraven ovan,

att för det fall det i efterhand visar sig att ersättningen har överstigit vad som krävs för att täcka nettokostnaden för tjänsterna av allmänt ekonomiskt intresse, inklusive en rimlig vinst, ska Kalmar Öland Airport AB återbetala eventuell överkompensation till kommunen,

att om Kalmar Öland Airport AB inte lämnat en godtagbar förklaring till en sämre produktivitet utveckling än hos sina jämförelseflygplatser ska ersättningen inte överstiga den nettokostnad bolaget skulle haft om dess produktivitet utveckling för det relevanta nyckeltalet motsvarat jämförelseflygplatsernas,

att detta förordnande ska gälla till och med den 31 december 2023.

⁴ Europeiska unionens rambestämmelser för statligt stöd i form av ersättning för offentliga tjänster, 2012/C 8/03. Rambestämmelserna är numera tillämpliga eftersom Kalmar Öland Airports passagerarantal har överstigit 200 000 stycken.